

però no l'he trobat mai en les seves obres folklòriques, úniques que tenen valor en la seva producció. El seu *Dicc*, crec que no fou gaire o gens revisat per ell, i tal com el de Llobart foren publicats en pla comercial, copiant i inflant el d'Escrig, amb intervenció de pseudo-erudits deshonestos, que hi ficaren tota mena de confusions, calcs del castellà o de l'ús del Princ. i pretesos «significats etimològics», sovint a base d'atansaments falsos i especiosos amb mots coneguts. Al qui intervingué aquí se li acudí relacionar-ho amb el cat. *talús*, i inventà tranquil·lament un **tarús* suposada variant de *talús* (altrament sense cap agafador en la història i etimologia d'aquest terme pre-romà francès d'introducció tan tardana a Esp), imaginant que a *tarús* significués «en declive o rampa: a granel». *AlcM* caigué innocentment en aquest bertrol, instituint un article «*tarús* talús»; que per acabar-ho d'agreujar qualifica de valencià «i mallorquí»: altra suposició incontrolada, car no hi ha cap notícia enlloc que s'hagi atribuït tal cosa a Mall.; aquí pot haver-hi confusió d'un mallorquí amb el mall «*anar terrús-terrús*» anar prop de terra, costejar», recollit pel *DAG*: sigui que aquí tinguem simplement un derivat de *terra* (formació gens inversemblant) o que es tracti d'una altra alteració de l'arabisme *tarús*, desviat (?) per la contaminació de *terra* —⁵ Aquí em sembla que cal entendre el següent: la frase oïda seria en realitat «este parla a *tarús*», o sigui «a granel, sense mesura»; demanant explicacions sobre el sentit de la frase insòlita li contestarien per fer-se entendre, en castellà, «sin seso»: en conseqüència l'observador foraster (que potser no ho escriví de seguida) anota la frase com *parla sense tarús* i tradueix al català com si fos un substantiu *tarús* «senderi, seny» O ¿alteració local per encreuament de frases quasi equivalents a *tarús* × *sense seny* > *sense tarús*?

Rassabegat, V *rabassa* *Rast* 'enfilall' (*AlcM*), *ras-ta* 'enfilall de pedretes' i *rast*, *ras-ta* 'rastre' són formes alterades de *REST* i *RASTRE* (vegeu) **Rasta* («nom de peix») crec que és err. tip. (o error de lectura) per *rata* (V. la cita a *RANA*) + *Rastà*, + *rastanada*, *rastano*, V. *rastre* **Rastanyós*, errada de lectura per *ras-canyós* feta per Montoliu en una cèdula del *Dicc*. Aguiló (1 copiada per Griera i *AlcM*) *Rastell* 'rascle', V. *rastre* (i, en altres accs, de *REST*) igualment *rastellada*, *rastellador*, *rastellar*, *rasteller*, *rastellera* etc. *Rastella* 'panadís' (Ripoll *DAG* i B. Emp, *AlcM*) i *restelló* (Palamós· Griera), alteracions de *arestella*/*aristella* (vol 1, 374b4); mentre que a Eiv + *restell* són «raspas de pescados» (PzCabr) (vol. 1, 373b36-41) + *Rastull*, V. *restull* *Rastulló*, *rastmada*, V. *rest* i *rastre* *Rastoble*, *rastoll*, V. *rostoll*

RASTRE, 'rascle o rastell' del ll. *RASTRUM* id : de la idea del 'rascle' es va passar a la del ròssec que van deixant el tiràs de branques, o bé el rascle o rampí estimats pels animals del conreador. □ 1^a doc.: S. XIV, i derivats fi S. XIII

En el sentit generalitzat es troba ja en els grans clàssics medievals. En el *Llibre de Fortuna e Prudència* de BMetge (a. 1381), es plany el cavaller infortunat retraient a Fortuna: «Tems fo que yo tenia per mare, / mas ara ve que m sots madrastra; / tems fo que m seguien per *rastre* / molts escuders: ara no m volen; / tems fo que cells qui ara volen / sobre les nuus, eren jus mi / ---» (*NCl.*, 73.2); «No s poc cobrir, / tan prest morir / e fort desastre, / no lexàs *rastre* / de gran sospita», JRoig (*Spill*, 1586). «Per traure sols de la justícia / lo degut fruyt, / volem fornir lo blanc y l buyt / del dubtar vostre, / y declarar l'arbitre nostre: / 'en est litigi / hon no trobam *rastre* y vestigi / d'namorats, / y essent los dos ben collocats / en matrimoni, / feu del casar mal testimoni ---», *Viudes i Donzelles*, s. v. 743.

De vegades a l'Edat Mitjana es torna substituït de 'sèquit, seguici': «Segons que recompte Cèsar, una fembra, pública de son cors, anave en lo *rastre* de un gran baró, per tal com la companya de l'alt cavaller ---» en el *Recull d'eximplis* d'Aguiló (f^o 170).

En el seu sign primitiu, 'rascle, rasclat', en la lluita amb els sinònims *rascle*, *rasclat*, *rastell*, aviat triomfaren aquests, i *rastre* quedà antiquat pertot (llevat d'alguna localitat extrem-occidental, on el cita *AlcM*, § 1). Mentre que l'altre segueix essent d'ús molt general en els seus principals matisos: «GOÇOS: gos de mostra: canis sagax; sentir de *rastre*: sagire ---», OPou (*TbPu*, 56). «Llavors al gran incendi, rabent endressa'ls passos / --- / hont d'una a l'altra 'l foc, en gegantina arcada / com l'alt pont del Diable, s'havia escamarlat: / sols lladoners en brasa, rodant, hi coetejan, / bell *rastre* de guspis deixant, y flamareig / ---», *Atil* 1, 44b; «Teníem ampla conreria / hont lo pobret / era guardat de fam y fret; / mes, gran desastre! / de tot això no'n queda *rastre*: / en un moment, / la revinguda d'un torrent / ho ha esborrat, / y és com si may hagués estat!», *Canigó* ix, 59, v. 39. 'El rastre de foc dels cavallers de l'Apocalipsi': «--- entre les runes sobre dels fogars extingits, / enlaira el seu perfum, secret com la pregària; / i pella, a poc a poc, viva mà solitària, / els quatre *rastres* dels cavallers maleïts», Màrius Torres, 1940 «Jo que sóc poble, fins al moll dels ossos, / pobre de mi, t'ofreno el seny i el pit / --- oh llibertat, suscita en nostres cossos, / dintre la nit, un *rastre* d'infinit», Ag. Escllassans, 19 de juliol de 1936, v. final.

«Dur els troncs a *rastre*» diuen a l'Alt Pallars per 'fer-los arrossegar per animals' (Àreu de V. Ferrera, 1933). «Caçar al *rastre*: caçar els conills, especialment seguint el *rastre* que deixen a la neu» diuen els caçadors del Migjorn val., en particular a la Serra d'Aitana (Enr. Valor, c. 1950, si bé observant que també s'hi usa la forma dissimilada *al rast*). A l'Albufera un *ràs-tre* s'ha convertit en la denominació d'un pas de barca que s'ha format en el senillar, a còpia de passar-hi obrint-s'hi pas els «albuferencs» (El Palmar, 1962).

Amb caràcter etimològicament híbrid, per contaminació amb *REST* (com *rastellera*, infra), van aparèixer noves accs. de *rastre* La més important 'enfilall', en